

Välfrädsområdesfullmäktige 25.02.2025 § 10

§ 10

Svar på den av ledamot Cederlöf, Laaksonen, Wickström och 19 andra ledamöter inlämnade fullmäktigemotionen En plan med kommunerna för att förebygga ensamhet

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Suominen Tuula

Beslutsförslag

Välfrädsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna för kännedom välfrädsområdesstyrelsens svar på fullmäktigemotionen

Svar på fullmäktigemotionen

I fullmäktigemotionen föreslås att välfrädsområdet tillsammans med kommunerna utarbetar en plan om hur man tillsammans arbetar för att förebygga ensamhet bland äldre. I fullmäktigemotionen konstateras att ensamhet är en växande utmaning bland äldre, varför man bör öka de förebyggande åtgärderna och förtydliga samarbetet och ansvarsgränserna i arbetet för att förebygga ensamhet.

I Västra Nyland upplever cirka 12 procent av personer över 75 år ensamhet, vilket stämmer överens med genomsnittet i hela landet (Sotkanet 2022). En tyngdpunkt i välfrädsområdesstrategin (25.10.2022, § 69), som även noteras i fullmäktigemotionen, är verkningsfull förebyggande verksamhet och att stärka tjänsterna med låg tröskel i alla åldersgrupper har ställts upp som ett mål för fullmäktigeperioden. I välfrädsplanen för äldre (13.2.2024, § 4) handlar målen som ställs upp bland annat om att identifiera och förebygga ensamhet samt att föra ett systematiskt samarbete med kommunerna och övriga aktörer för att främja välbefinnandet hos äldre.

Tidig identifiering och handledning av utmaningar med den psykiska hälsan utförs i olika tjänster för äldre. Seniorinfos rådgivning handleder äldre och deras närstående i samband med den första bedömningen till välfrädsfrämjande verksamhet eller annan social verksamhet i området. Kontaktpersonen kan vara en klient, en närstående eller en myndighetsaktör. Om handledningen och rådgivningen per telefon inte är tillräcklig, bokas en tid för ett hembesök hos klienten för en omfattande bedömning av servicebehovet.

I bedömningen av servicebehovet bedöms och under klientrelationen uppföljs upplevelsen av ensamhet bland annat med hjälp av RAI-mätare. Upplevelsen av ensamhet är på en relativt hög nivå exempelvis bland klienter inom regelbunden hemvård (över 30 procent), medan endast 4 procent av klienterna inom gemenskapsboende upplever ensamhet. Välfrädsområdet har strävat efter att finna metoder för att minska ensamheten bland hemvårdens klienter genom att utveckla tjänsterna så att de motsvarar dessa klienters behov på ett bättre sätt.

Under det senaste året har man prövat bland annat Gubbe-tjänsten i detta syfte. Verksamhetsmodeller som stödjer det psykiska välbefinnandet och minskar ensamheten har varit föremål för pilotprojekt med individuell handledning och rådgivning, gruppverksamhet på distans samt frivilligverksamhet, och dessa har gett goda resultat. En utvidgning av pilottestade goda praxis planeras i välfärdsområdet.

Utöver gruppverksamhet på distans och individuell handledning erbjuds Olkkari-verksamhet och rehabiliterande dagverksamhet som gruppverksamhet för äldre som bor hemma. Olkkari-verksamheten för äldre möjliggör möten och samvaro kring teman som främjar välbefinnandet. Verksamheten stödjer upprätthållande av funktionsförmågan, välbefinnandet och hälsan och vid behov ges stöd för deltagande med hjälp av en frivillig. Den rehabiliterande dagverksamheten för äldre möjliggör socialt umgänge och stöd för välbefinnandet och förbättrar närståendevårdarnas ork.

Välfärdsområdets förebyggande av ensamhet genomförs i intensivt samarbete med olika aktörer i intressentgrupper och nätverk. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry koordinerar Västra Nylands äldrenätverk, som regelbundet för ihop aktörerna i området. Välfärdsområdets understöd till organisationer har 2024–2025 beviljats för förebyggande av ensamhet, mötesplatsverksamhet och stöd i vardagen till flera organisationer och föreningar. Flera kommuner ordnar olika slags grupp- och mötesplatsverksamhet för seniorer, ofta tillsammans med andra aktörer. De lokala metoderna är olika i området och det är viktigt att goda praxis identifieras och utvecklas vidare i samarbete. Tjänsterna för äldre fortsätter med det planmässiga samarbetet med andra aktörer i nätverken och lokalt för att förebygga och minska ensamheten bland äldre.

Sammanfattning

Arbetet inom tjänsterna för äldre för att minska och förebygga ensamhet bland äldre genomförs i enlighet med välfärdsplanen för äldre och i planmässigt samarbete med kommuner, organisationer och övriga aktörer.

och

2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Välfärdsområdesfullmäktige godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Bilaga

- 1 Fullmäktigeledamöterna Cederlöf, Laaksonen och Wickströms motion: En plan med kommunerna för att förebygga ensamhet / Valtuutettu Cederlöfin, Laaksosen ja Wickströmin valtuustoaloite: Suunnitelman laatiminen yhdessä kuntien kanssa yksinäisyyden ehkäisemiseksi

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

De ledamöter som lämnat motionen, serviceområdesdirektör

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 03.02.2025 § 17

§ 17

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Svar på fullmäktigemotionen

I fullmäktigemotionen föreslås att välfärdsområdet tillsammans med kommunerna utarbetar en plan om hur man tillsammans arbetar för att förebygga ensamhet bland äldre. I fullmäktigemotionen konstateras att ensamhet är en växande utmaning bland äldre, varför man bör öka de förebyggande åtgärderna och förtydliga samarbetet och ansvarsgränserna i arbetet för att förebygga ensamhet.

I Västra Nyland upplever cirka 12 procent av personer över 75 år ensamhet, vilket stämmer överens med genomsnittet i hela landet (Sotkanet 2022). En tyngdpunkt i välfärdsområdesstrategin (25.10.2022, § 69), som även noteras i fullmäktigemotionen, är verkningsfull förebyggande verksamhet och att stärka tjänsterna med låg tröskel i alla åldersgrupper har ställts upp som ett mål för fullmäktigeperioden. I välfärdsplanen för äldre (13.2.2024, § 4) handlar målen som ställs upp bland annat om att identifiera och förebygga ensamhet samt att föra ett systematiskt samarbete med kommunerna och övriga aktörer för att främja välbefinnandet hos äldre.

Tidig identifiering och handledning av utmaningar med den psykiska hälsan utförs i olika tjänster för äldre. Seniorinfos rådgivning handleder äldre och deras närstående i samband med den första bedömningen till välfärdsfrämjande verksamhet eller annan social verksamhet i området. Kontaktpersonen kan vara en klient, en närstående eller en myndighetsaktör. Om handledningen och rådgivningen per telefon inte är tillräcklig, bokas en tid för ett hembesök hos klienten för en omfattande bedömning av servicebehovet.

I bedömningen av servicebehovet bedöms och under klientrelationen uppföljs upplevelsen av ensamhet bland annat med hjälp av RAI-mätare. Upplevelsen av ensamhet är på en relativt hög nivå exempelvis bland klienter inom regelbunden hemvård (över 30 procent), medan

endast 4 procent av klienterna inom gemenskapsboende upplever ensamhet. Vårdsområdet har strävat efter att finna metoder för att minska ensamheten bland hemvårdens klienter genom att utveckla tjänsterna så att de motsvarar dessa klienters behov på ett bättre sätt. Under det senaste året har man prövat bland annat Gubbe-tjänsten i detta syfte. Verksamhetsmodeller som stödjer det psykiska välbefinnandet och minskar ensamheten har varit föremål för pilotprojekt med individuell handledning och rådgivning, gruppverksamhet på distans samt frivilligverksamhet, och dessa har gett goda resultat. En utvidgning av pilottestade goda praxis planeras i vårdsområdet.

Utöver gruppverksamhet på distans och individuell handledning erbjuds Olkkari-verksamhet och rehabiliterande dagverksamhet som gruppverksamhet för äldre som bor hemma. Olkkari-verksamheten för äldre möjliggör möten och samvaro kring teman som främjar välbefinnandet. Verksamheten stödjer upprätthållande av funktionsförmågan, välbefinnandet och hälsan och vid behov ges stöd för deltagande med hjälp av en frivillig. Den rehabiliterande dagverksamheten för äldre möjliggör socialt umgänge och stöd för välbefinnandet och förbättrar närståendevårdarnas ork.

Vårdsområdets förebyggande av ensamhet genomförs i intensivt samarbete med olika aktörer i intressentgrupper och nätverk. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry koordinerar Västra Nylands äldrenätverk, som regelbundet för ihop aktörerna i området. Vårdsområdets understöd till organisationer har 2024–2025 beviljats för förebyggande av ensamhet, mötesplatsverksamhet och stöd i vardagen till flera organisationer och föreningar. Flera kommuner ordnar olika slags grupp- och mötesplatsverksamhet för seniorer, ofta tillsammans med andra aktörer. De lokala metoderna är olika i området och det är viktigt att goda praxis identifieras och utvecklas vidare i samarbete. Tjänsterna för äldre fortsätter med det planmässiga samarbetet med andra aktörer i nätverken och lokalt för att förebygga och minska ensamheten bland äldre.

Sammanfattning

Arbetet inom tjänsterna för äldre för att minska och förebygga ensamhet bland äldre genomförs i enlighet med vårdsplanen för äldre och i planmässigt samarbete med kommuner, organisationer och övriga aktörer.

Dessutom beslutar vårdsområdesstyrelsen föreslå vårdsområdesfullmäktige att vårdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna vårdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigemotionen för kännedom, och
2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Vårdsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ledamöterna Cederlöf, Laaksonen, Wickström och 19 övriga ledamöter lämnade vid vårdsområdesfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2024, § 56, in en fullmäktige om en plan med kommunerna för att förebygga ensamhet.

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen så fort som möjligt men högst ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdsområdesfullmäktige.

Bilaga

Tilläggsmaterial

**För kännedom
Verkställighet**

Beslutshistoria